

ת"פ 29508/09 - מדינת ישראל, המאשימה נגד בן אגם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 16-09-29508 מדינת ישראל נ' אגם
לפני כבוד השופט נעה תבור

בעניין: מדינת ישראל - המאשימה
ע"י ב"כ עו"ד אשכנזי

נגד

בן אגם - הנאשם
ע"י ב"כ עו"ד בן זיו

הכרעת - דין

בפתח הדברים ומצאות סעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982 אני מודיעה על
זכותו של הנאשם.

אין כל כבוד יחד עם הזכות ואין כל אמירה או רמז אמירה כי התנהגותו של הנאשם תקינה וראוייה. ההיפך
הוא הנכון. התנהגותו באירוע גסת רוח נשאת אותה ניחוח בריונות בבחינת אני我自己 עוד ומלמדת על
מי שהציב את עניינו במרכז מתוך בזוזותנו.

כתב האישום

1. כתב האישום מיחס לנאשם, ליד 1995, עבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק
העונשין, תשל"ז-1977.

על פי עובדות כתב האישום בתאריך 22.03.16 ברחווב יהודה מכבי בת"א, הגיעו שוטרת סיור למקום בעקבות חסימת
נתיב נסיעה על ידי רכב. נטען כי הנאשם אמר לשוטרת שהגיעו למקום "את השטן בתגלמותו", התקרב אליה בצורה
מאימה והכה אותה ביד ימין באמצעות ידו השמאלית.

2. בתשובתו לכתב האישום הודה הנאשם אמר את המילים "שטן בתגלמותו" אולם לטענותיו הדברים נאמרו לאבוי
ולא ישירות לשוטרת. הנאשם הכחיש התנהגות מאימה ואלימה כלפי השוטרת.

3. עיין בכתב האישום מצבע על כך שאין התאמה בין העובדות המיחסות לבן סעיף העבירה. העובדות מספרות על
אמרה שהיא כשלעצמה אינה מפרעה לעובדות השוטרת אלא לכל יותר מהוועה עלבון ועל עבירת תקיפה. לעומת זאת סעיף החיקוק הוא הפרעה לעובד ציבור. בא כוח המאשימה הסביר כי עבירה של תקיפה שוטר כעבירה
עיקרית, נמצאת בסמכות הפרקטיות ובתיק זה הוחלט להעביר את התיק לטיפול המשטרה. הבחירה בסעיף שאנו

מתאים נועדה אפוא להכניס את המקרה לสมוכות התביעה המשפטית. אני רואה קושי של ממש בבחירה מסוג זה שכופה סעיף חוק על עובדות וספק אם ראוי שה התביעה המשפטית תמצא דרך פתלטלת להגשת כתב אישום על אותן עובדות שלא נמצאו מצדיקות הגשת כתב אישום על ידי הגורם המוסמן לכך.

ראיות המאשימה

4. עדת התביעה המרכזיות היא השוטרת המתוארת בכתב האישום. על פי עדותה ועל פי דוח הפעולה שערכה **ת/7** הגיעה למקום בעקבות דיווח על רכב שוחסם נתיב נסעה. במקום מצאה הרכב כאמור ולאחר בירור מצאה כי הרכב שייך לאביו של הנאשם וביקשה לכתוב דוח תנווה. לדברי השוטרת ניסה האב להニア אותה מרשום דוח ובמה שפתח את דלת הנידית צעק לעברה, קיליל אותה והרים את ידיו בצורה מאימת. סמוך לאחר מכן הctrarף למקומות אחיו של הנאשם אשר הלם בחזקה באמצעות שתי כפות ידי על שימוש החלון של הנידית. בשלב זה ומאחר והיתה באותו מקום לבדה "הקפיאה מצב", הסתגרה בנידית, העזיקה סייע וטור זמן קצר הגיעו למקום מספר צוותי משטרת נספים. בשלב זה התרחש האירוע מושא כתב האישום. לטענת השוטרת בזאת מהnidit ניגש אליה הנאשם אמר לה "את השטן בתגלמותו" התקרב אליה בצורה מאימת ונתן לה מכח חזקה בידייה הימנית באמצעות ידו השמאלית ושמט את ידה כלפי מטה. בשלב זה החליטה לעכב את הנאשם (דוח עיכוב **ת/8**) ובליוי השוטר שמואל חג'ג' הסיפה אותו לתחנת המשטרה לצורך חקירה (דו"ח **ת/2**). הנסעה תועדה על ידי השוטר חג'ג' בסרטון **ת/5**. בסרטון נראה הנאשם כעוס בדבר תוך כדי הנפת ידיים ואומר לשוטרת בין היתר כי יתבע אותה. עם זאת וכפי שצוין בדו"ח הczpiah **ת/3** הנאשם לא התפרק ולא התנתק באלימות במהלך הנסעה.

5. בפתח עדותה טענה השוטרת כי המקרה זכור לה היטב שכן מעבר לפגיעה הפיזית נפגעה נפשית. כשהוזג לה הסרטון **ת/5** באולם בית המשפט הגיבה בסערת רגשות ניכרת לעין ואמרה שהיא חשה מושפלת כשוטרתocaisha. השוטרת העידה כי גם באולם בית המשפט בעת הדיון היא חשה מאימת (עמ' 15 ש' 17).

6. אני מאמינה לשוטרת כי חשה מצוקה ועלבון בשל התנהגות הנאשם. עם זאת יש להבחן בין תחושה סובייקטיבית לבין עובדות שהוכחו. בחינת גרסת השוטרת מעלה קשיים הן במישור העובדתי, הן במישור הסקת המסקנה המשפטית הנובעת מאותן עובדות והן במישור הקביעה הנורומטיבית.

المישור العobotati

7. לא הונחה תשתיית ראייתית מספקת להוכחת עבירה של תקיפה. השוטרת לא ידעה לתאר במדויק את התקיפה. בבית המשפט העידה לגבי התקיפה ביד כי "העיפו לי אותה" (עמ' 13 ש' 29, עמ' 14 ש' 29, עמ' 17 ש' 7, עמ' 21 ש' 3). כאשר התבקשה לפרט למה בדיקן היה מתכוון בתיאור "העיפ" הסבירה שידה נשמטת לצד ימין. השוטרת לא תיארה מה בדיקן עשה הנאשם, מה הייתה התנווה שפגעה בה, כיצד נראהתה במצבות, היכן עמד ומה עשה מבחינה עובדתית. השוטרת התמקדה אך ורק בתחושתה שלה. התמקרים זו אינה מאפשרת לקבוע ממצאה עובדתי ביחס למעשיו של הנאשם. על סמן התחושה של השוטרת כי היד נשמטת לא ניתן לקבוע כי הנאשם היה אותה בידו השמאלית כפי שכתב בכתב האישום.

חסר זה לא הושלם בריאות חיוכניות והוא בולט מכך על רקע הנטען שבמקומות שבו באותה עת שוטרים רבים נוספים. השוטרת העידה שהתקיפה התרחשה בשלב שבו היו במקום שוטרים רבים (עמ' 15 ש' 31) ואלו היו אליה (עמ' 16 ש' 11). לו היה מתרחש אירוע תקיפה ברור, צריך היה להיות מתוודع בעדות או בזיכרון של מי מן השוטרים שנכח במקום. השוטר שנכח במקום יחד אליה לא ציין זאת בדוח הפעולה (**ת/2**) ועל פי הסרטון שהוצג בבית המשפט (**ת/5**) נכון

במקום שוטרים רבים למדיו. לא הוצאה כל ראייה או ראשית ראייה לכך שאדם נוסף תומך בudsonת השוטרת. השוטרת עצמה לא יכולה להסביר את הקושי (עמ' 16 ש' 18 ואילך ועמ' 18 ש' 31) והמשטרה עצמה לא עשתה מאמץ כלשהו לאיתור מצלמות הנמצאות בסביבה.

בנוסף לאלו לא נעשה כל ניסיון על ידי המשטרה להוכיח כי "העפת היד" גם אם הייתה כזו נעשתה בכוונה להפריע לשוטרת. מדובר בהוכחת יסוד נPsi מיוחד מסווג מטרה. על המשטרה להוכיח כי המעשה נעשה מתוך רצון להפריע לעובדת השוטרת. השוטרת עצמה לא העידה על כך. בנוסף למודעות לטיב ההתנהגות יש צורך בהוכחת יסוד נPsi מיוחד של רצון להביא לתוצאה מסוימת. המעשה עצמו אינו מעיד דווקא על המטרת האמורה. דומה כי התביעה עצמה ניסתה להביא ראיות לעבירה תקיפה ולא לעבירה שנבחרה להופיע בכתב האישום.

המישור המשפטי

8. לגבי העובדה הנוספת בכתב האישום, הרי שאין מחלוקת כי הנאשם השםיע דעתו כי השוטרת היא "השפן בתגלמותו". אין כל הבדל אם הדברים נאמרו כשהנאשם מביט בעיניה של השוטרת או אם אמר זאת תוך שהוא מסב מבטו ופונה לאביו שהוא של השלושה נמצאים יחד. דברי עלבון המכונים לשוטרת ומושמעים באזניה לא יצד להגנה רק על שם שאדם מעבירם באופן מלאכותי דרך אדם נוסף הנוכח במקום.

9. השאלה המשפטית היא האם אמרה לשוטרת כי היא "שפן בתגלמותו" מהוועה עבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו או לחולופין עבירה של העלבת עובד ציבור.

10. העבירה המיוחסת בכתב האישום, אינה העבירה המתאימה ביחס לעובדות. לא הוצאה כל ראייה כי האמרה נאמרה בכוונה להפריע לשוטרת או להכחילה. אשר לעבירה של העלבת עובד ציבור, הרי שהמשמעות הכנוי האמור, אף שהוא מכוער ואף שבודאי פגע במתלוננת, אינה באה בגדר העבירה הקבועה בחוק.

11. ממש לאחרונה ברע"פ 13/5991 סgal נ' מדינת ישראל (ימים 02.11.17) חזר ונדרש בית המשפט העליון בהרכבת מושרב של תשעה שופטים לגובלות העבירה. בית המשפט לא מצא לבטל את ההלכה שנקבעה בדי"פ 7383 אונגרפלד נ' מדינת ישראל, פדי סה (1) 23 (11.07.11), אלא לפתחה ולהבהירה אותה באופן שצמצם את תחולתה העיקרי לאמורות פוליטיות.

12. בהלכת אונגרפלד ובಹלכת סgal התייחס בית המשפט העליון בהרחבה לערך המוגן שבביסיס העבירה ופסק כי העלבת עובד ציבור נועדה למונע מאדם לבטא מסר שלילי שיש בו משום השפה, ביזוי ופגיעהobilbat כבודו האישי של עובד הציבור בקשר עם מילוי תפקידו. עם זאת, מאחר ואכיפת העבירה קרוכה בפגיעה בזכות חוקתית של חופש הביטוי, הרי יש להיזהר ולהשתמש בעבירה בנסיבות. לשם כך נקבעו בהלכת אונגרפלד שני מבחנים מצטברים: "מבחן תוכני" שקבעו שופטי הרוב, לפיו "העלבה" תתקיים רק אם מדובר בביטול שלילי הפגעobilbat כבודו של האדם וכורוך בפגיעה מהותית וקשה בגרעין המוסרי-ערci שמננו שעובד הציבור את מקור כוחו וסמכוותו. "מבחן הסתברותי" שקבעו שופטי הרוב ולפיו כדי שתתקיים עבירת העלבה נחוצה ודאות קרובה לפגיעה ממשית באופן מילוי תפקידו הציבורי של עובד הציבור, ואגב כך, לפגיעה במערכת השירות הציבורי ובأمان הציבור.

13. בהלכת סgal הוסיף בית המשפט התוכני יש להתחשב לא רק בעוצמת הפגיעה בכבודו של עובד הציבור בשל העלבון, אלא גם בעוצמת הפגיעה בחופש הביטוי של המתבטה הכרוכה בשימוש בעבירה. עוד העירה הנשיה נאור כי ראוי להתנות את העמדה לדין ופתחה בחקירה בגין עבירת ההעלבה בקבלת אישור מוקדם לכך מבכירי הפרקטיות בכל מקרה, לרבות כשהעלבן מכון לפני עובדי ציבור

14. בהלכת אונגרפלד ובהלכת סgal בחן בית המשפט העליון את העבירה ביחס לBITSIM שעשויים להתיישב ولو באופן רחוק עם ביקורת או דעה או ביטוי פוליטי.

בעניינו מדובר במילה אחת בלבד שנאמרה בדיינה דריתהא. אין לי ספק שהשמעת אמרה פוגענית אינה נעימה לשומע ואולם לא אוכל לקבוע כי המילה "שטן" בהקשר שבו נאמרה, בסיטואציה שבה נאמרה פוגעת בלבת כבודם של שוטרים. כך גם לא אוכל לקבוע כי קיימת וודאות לא כל שכן וודאות קרובות כי השמעת המילה "שטן" תפגע באופן תפוקדם של שוטרים בשטח. שופטי הרוב בעניין אונגרפלד קבעו כי לא די בביטולו של אלימות מילולית בוטה אלא נדרשת פגעה עמוקה בשמו הטוב של העובד שיש בה כדי ליזמותו לעיני אחרים (עמ' 91). יסוד "ההעלבה" נבחן באופן אוביקטיבי נורטטיבי הינו בהתאם לרמת הסיבות הנדרשת מעובד ציבור סביר, להבדיל מהעובד המסתוי שכפלו כוון הביטוי" (עמ' 58, 60 לפסק הדין בעניין אונגרפלד). בעניינו העידה השוטרת שוב ושוב כי חשה מושפלת "אישה" (ראו עמ' 13 ש' 28, 22, עמ' 14 ש' 17) אלא שלא די בעלבונה האישית העמוק של השוטרת על מנת לקבוע קביעה משפטית כי מדובר בעלבון כמשמעותו בחוק. מطبع עובdotם חסופים שוטרים לא אחת להתנגדות ולאיבה המופנית ככליפות כמו שמייצג את שלטון החוק והסדר. עובdot השוטרים היא לא אחת עובודה כפויות טוביה שבהם שומרם על הציבור ובה בעית חסופים לפגיעה אישית. גם על פי גישת השופט עמית בעין סgal, הרואה בקללות ובגידופים כאלה שכך לא צריכים לעמוד ב מבחון הכספי והסתברותי, עדין כפופה הגשת כתוב האישום למסנןות למשל מדיניות מרוסנת של העמדה לדין וזוטי דברים (פסקה 3 לפסק הדין של השופט עמית). השמעת המילה "שטן", ללא אמרות נוספת נלוית ולא התנגדות אחרת, נכללת בקטגוריה של "זוטי דברים" שאינם מצדיקים הרשעה בפלילים. יש הבדל של ממש בין הבעת עמדה מוסרית חינוכית ברורה נגד אמרה מסווג זה לבין הרשותה בהליך פלילי.

קשיים נוספים

15. **לא הוגג טעם המצדיק מעצרו של הנאשם** - מחומר הראיות שהוגש עולה כי השוטרת הודיעה לנאים על עיכובו בשעה 12:09(ת/8) ואז הובא הנאשם לתחנת המשטרה ושם 4 דקות לאחר הבאתו הודיעה לו בשעה 10:06 על מעצרו (**ת/9**). אין הסבר כתוב לשינוי הנסיבות ובعدותה לא זקרה השוטרת מה היה הנימוק שהביא למעצר (עמ' 21 ש' 25 ועמ' 26 ש' 14 ואילך). סעיף 23(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכיות אכיפה - מעצרם), תשנ"ו-1996 קובע כי "שוטר מוסמך לעצור אדם ולהביאו לתחנת המשטרה לתכליות שלשמה ביקש לעכבו, אם האדם אינו מצית להוראותיו שניתנו על פי סמכויות העיכוב המסורות לו בדין, או אם הוא מפריע לו להשתמש בסמכויות העיכוב", ובהמשך קובע סעיף קטן ג כי "לא יעצר אדם לפי סעיף זה אם ניתן להסתפק בעיכוב". בעניינו לא נתען שהנאשם סירב להタルوت לתחנה או שהפריע בדרך אחרת לשוטרת לאחר שהחלטה על עיכובו לצרכיו חקירה. החלטה על מעצר חדש בתחנה על פי חוק צריכה להתקבל על ידי קצין ממונה בהתאם להוראת סעיף 25. הוראת סעיף 26(א) לאותו חוק מחייבת את השוטר שביצע את המעצר לכתב דוח שמסביר את נסיבות המעצר ועילתו, מה שלא נעשה על ידי השוטרת במקרה זה.

16. **אכיפה ברונית** - מעדותה של השוטרת עלה כי לאביו של הנאשם ולאחיו היה חלק פעיל בجرائم המצוקה. למעשה מעדותה עולה כי בשלב הראשון היו שני אלו אחראים למצוקה ומעשייהם אף חמורים ממעשיה של הנאשם, שכן האב פתח את דלת הבניית וצעק עליה והאח ניער את הנינית ודקק על החלון בצד שמאל בצד שמאל (עמ' 9, עמ' 15 ש' 15). לגבי שני אלו שמנעו מהשוטרת למלא את הדוח ולפנות את הרכב החוסם, שההפרעה לתפקודה הוכחה בבירור שכן היא זו שגרמה לשוטרת להציג כוחות ולהתבצע בניידת, דווקא אלו לא עוכבו, לא נפתחה בעניינים חקירה ולא הוגש כתוב אישום. הדבר בולט שבעתים מוקם שהאב היה בתחנת המשטרה ולא הייתה

כל מנעה לחקור אותו מיד סמור לאירוע.

.17. לא הוגג כל הסבר מודיע היה זה דווקא הנאשם שעוכב ומדובר היה זה הנאשם לבדו שנחקר בחשד לביצוע העבירות. גם לחוקר שחקר את הנאשם לא היה הסבר מניח את הדעת (עמ' 11 ש' 27 ואילך).

.18. **ראשית הודהה "לכארה"** (המזכיר **ת/6**) - לא יכול לתת משקל ראויו לדברי הנאשם כפי שתועדו במצר. במצר כתבה השוטרת בין היתר כי "בשעה 10:37 הנ"ל מסר לי" כל מה שהוא אמרה היא צודקת רק שישחררו אותי". השוטרת לא הסבירה באילו נסיבות כתבה את המזכיר, ובailo נסיבות אמר לה הנאשם על פי הטענה את הדברים וביעתי מכך, השוטרת לא זהירה את הנאשם כנדרש בטרם רשמה את הדברים (עמ' 28 ש' 32). מכל מקום, הנאשם הסביר וכן למעשה גם נכתב כי היה מוכן לומר כל דבר בלבד שישוחרר. לא זו סוג ההודאה שניתן ליחס לה משקל לחובתו.

עדות הנאשם ואביו

.19. מאחר והמאשימה לא עמדה בנTEL המוטל עליה אין הכרח ראוי להדרש לגרסת הנאשם. למען שלמות התמונה אומר כי גרסתו של הנאשם סתרה בנקודה משמעותית את גרסת אביו שהעיד לגנטו (ראו עמ' 31 ש' 6 והשו עמ' 38 ש' 21). כמו כן עליה מן העדות בבירור כי הרכב אביו של הנאשם חנה באופן שחסם נתיב נסיעה ברחוב יהודה המכבי בתל אביב למשך שלוש שעות 6 בבוקר ועד שהשוטרת הגיעה בשעה 9. מדובר בהתנהגות שמלזלת בכל יתר המשתמשים בדרך והנסيون להתנצל עם השוטרת שהגיעה וביקשה לפנות את הרכב ולכתוב דוח היה מיותר ונעשה באופן כוכני. לדברי הנאשם הרכבת חנה ב"חינה כפולה" משומם שלא נמצא מקום חניה פניו (עמ' 31 ש' 6, 28).

סוף דבר

.20. בסיום שמיית הראיות הצעתי לצדדים אפשרות לפיה הנאשם יביע התנצלות באוזני השוטרת על המילים שאמר (ואוthen אישר בעדוות) והמאשימה מצדה תחזיר מכתב האישום. העלבון שחשוה השוטרת ראוי היה להתייחסות אונסית גם אם אינם בגדע עבירה פלילתית. הנאשם דחה את ההצעה. צר לי על כך שכן סברתי שני הצדדים יפיקו תועלות מהשבת השלים.

זכות ערעור לבית המשפט המחויז בתוך 45 יום.

ניתנה היום, ד' כסלו תשע"ח, 22 נובמבר 2017, במעמד הצדדים.